

Apel in konkretni argumenti VZMD pred jutrišnjim glasovanjem o spornem 25. členu novele ZTFI-G

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci Državnega zbora RS!

S strokovnimi sodelavci Vseslovenskega združenja malih delničarjev (VZMD) vas želimo, še pred jutrišnjo 3. obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trgu finančnih instrumentov (ZTFI-G), opozoriti na **nekaj dodatnih, konkretnih in izjemno pomembnih dejstev ter okoliščin, povezanih s problematiko odvetniških in notarskih fiduciarnih računov oz. sporni 25. člen novele ZTFI-G.**

Vlada RS je na svoji seji 5.1.2017 sprejela [predlog ZTFI-G](#) ter ga poslala v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku. V VZMD smo 10.1.2017 na vodstvo Državnega zbora, predsednike parlamentarnih strank in vodje poslanskih skupin naslovili [pismo](#) z **argumentiranimi opozorili in apelom, naj poslanci Državnega zbora ne sledijo motivirani gonji »finančne industrije« zoper tisoče malih delničarjev.** Na neskladnost predloga novele ZTFI-G z evropsko regulativo so vse poslance Državnega zbora v [pismu z dne 12.1.2017](#) izrecno opozorili tudi iz **Evropske federacije investorjev (Better Finance).** **Argumente VZMD so soglasno (8:0) na svoji seji 25.1.2017 podprli člani Komisije Državnega sveta RS za gospodarstvo, obrt, turizem in finance.** Prav tako so poslanci na 34. redni seji **Odbora za finance in monetarno politiko Državnega zbora zavrnil predlog Vlade RS za sprejem 25. člena novele ZTFI-G.** Člani Odbora so po vmesnih koalicijskih usklajevanjih sprejeli amandma odbora (13:1), ki ni sledil prvotnemu predlogu Vlade RS.

V vseh dosedanjih razpravah - na seji Komisije DS RS, na Odboru DZ RS, v javnih polemikah in medijskih zapisih - se je zelo očitno izkazalo, da si **Agencija za trg vrednostnih papirjev (ATVP) na vse kriplje prizadeva onemogočiti ali vsaj otežiti delovanje zastopniške sheme »Delniška OPORA« v organizaciji VZMD.** Neodvisno organiziranje malih delničarjev - nad katerim neposrednega patronata ne izvršujejo vselej »dobrohotni« finančni posredniki - namreč **ATVP dojema kot grožnjo oligopolu finančnih posrednikov, ki so pač njeni resnični financerji.** Predlog za 25. člen novele ZTFI-G oz. poseg v 255. člen Zakona o trgu finančnih instrumentov (ZTFI), ki med drugim ureja tudi možnost fiduciarnih računov za odvetnike in notarje, predstavlja le vrh ledene gore prizadevanj ATVP, ki je s svojimi javnimi izjavami, stališči in komuniqueji imetnike vrednostnih papirjev na registrskih računih želela odvrniti od Delniške opore, in to po tem, ko jih je je **poprej že dvakrat pustila na cedilu: prvič, ko je zagovarjala zakonski poseg, s katerim so bili registrski računi ukinjeni, in drugič, ko ni uveljavljala zakonske določbe o najvišjih dopustnih zneskih nadomestil, ki jih smejo delničarjem zaračunavati finančni posredniki,** za nameček pa tudi po sprejemu avtentične razlage ne uveljavlja dolžne [vrnitve preplačil imetnikom](#) trgovalnih računov s strani posrednikov.

ATVP se po vsem tem poskuša javno predstavljati kot borka proti fiduciarnim računom, kar naj bi upravičevalo tudi zakonski poseg v odvetniške in notarske fiduciarne račune. To **ravnanje ATVP je svetohlinsko in hkrati izjemno škodljivo, razlogi pa so naslednji:**

Prvič, ta ista ATVP je v letu 2012 poskušala uporabo fiduciarnih računov povsem sprostiti! Na predlog ATVP je bil v predlogu ZTFI-E (EVA: 2011-1611-0171) tako vključena tudi sprememba 4. odstavka 255. člena, s katero bi bila uporaba fiduciarnih računov pri finančnih posrednikih neomejena. V obrazložitvi tega predloga beremo: »S členom se **dovoljuje splošno uporabo fiduciarnih računov. Uvedba fiduciarnih računov sledi predlogu Agencije. Predlog je bil podan kot ukrep, ki zasleduje krepitev slovenskega trga kapitala. ... Uvedba fiduciarnih računov ne bo zmanjšala informiranja javnosti.**

ZTFI od delničarjev javnih družb ter od delničarjev nejavnih družb iz drugega odstavka 4. člena Zakona o prevzemih (Uradni list RS, št. 79/06, 67/06-ZTFI, 1/08, 68/08, 35/11 Skl. US, 105/11 Odl. US, 10/12, 22/12 Odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZPre-1) zahteva, da obvestijo javno družbo oziroma družbo iz 4. člena ZPre-1, vsakokrat ko prekoračijo prag 5, 10, 15, 20, 25, 30, 50 in 75% imetništva delnic, od družbe pa, da to obvestilo javno objavi in sporoči Agenciji. Ker se v pri izračunu vsote delnic posameznega delničarja upoštevajo tudi delniške opcije ter delnice, katerih imetnik je npr. tretja oseba v svojem imenu, a za račun delničarja družbe (119. in 120. člen ZTFI) velja, da **mora sledeč ZTFI javnost biti obveščena, da je neka oseba imetnik delnic, četudi so te delnice vodene na fiduciarnem računu.**«

Drugič, ATVP javnost naravnost zavaja, ko pravi, da imajo lahko delnice na fiduciarnih računih tujih finančnih institucij le kupci iz tujine, ne pa tudi domači kupci. **Delnice na fiduciarnih računih tujih finančnih institucij lahko ima tudi sleherni domači kupec, saj tuje finančne institucije nimajo prepovedi poslovanja s slovenskimi državljani in pravnimi osebami!** Pri predlogu ATVP torej ne gre za vprašanje, ali smejo domači kupci uporabljati fiduciarne račune, temveč ali smejo pri tem sodelovati z domačimi notarji in odvetniki, ali pa smejo to početi samo prek tujih institucij! **ATVP torej nastopa kot zagovornih in branik tujih finančnih institucij!**

Tretjič, ATVP javnost naravnost zavaja tudi, ko pravi, da nad odvetniki in notarji nima nobene pristojnosti! Kaj ni bil ravno na predlog ATVP z novelo ZNVP-A (EPA 2146 - IV) uveljavljen 520.a člen Zakona o trgu finančnih instrumentov, ki izrecno določa:

»(1) Za izvajanje nalog po tem zakonu morajo državni organi, organi lokalnih skupnosti, **nosilci javnih pooblastil ter druge pravne osebe in organizacije, ki razpolagajo s podatki, potrebnimi za odločitev, Agenciji na njeno zahtevo nemudoma posredovati zahtevane podatke in dokumente potrebne za izvedbo postopka nadzora, vključno s podatki, ki so skladno z 39. členom ZGD-1 določeni kot poslovna skrivnost, in tajnimi podatki, to je podatki, ki jih kot tajne določa zakon, ki ureja tajne podatke.**

(2) Osebe, navedene v prejšnjem odstavku, **morajo podatke iz prejšnjega odstavka posredovati ne glede na pravila o dopustnosti posredovanja teh podatkov, a upoštevajoč pravila, ki določajo varnostne ukrepe ob posredovanju podatkov. Agencija mora zagotoviti primerno stopnjo varstva posredovanih ji podatkov.**«

Kaj notarji niso nosilci javnih pooblastil? In odvetniške družbe niso pravne osebe? In če odvetniki, ki niso organizirani v obliki odvetniških družb, morda niso izrecno zajeti v trenutno veljavnem besedilu, mar jih ni enostavno dodatno zajeti, namesto da se ustvarja fama, kot da poslujejo izven pravnih okvirov Republike Slovenije ter se jih poskuša preganjati?

V VZMD se vseskozi zavzemamo za enakopravnost malih delničarjev z velikimi delničarji. To ne pomeni, da si delamo utvare o absolutni enakosti, vsekakor pa **odločno nasprotujemo negativni diskriminaciji, ki jo skuša uveljavljati ATVP, ko se po desetih letih uporabe posameznih pravnih instrumentov s strani bogatih in vplivnih ter zagovarjanja čim večje uporabe teh instrumentov na vse pretege trudi, da bi onemogočila uporabo teh istih instrumentov tudi s strani in v korist malih delničarjev.**

Razmeroma enakopravno obravnavo malih delničarjev je mogoče doseči bodisi tako, kot predlagamo v VZMD, bodisi tako, kot so z amandmajem predlagali v Novi Sloveniji, bodisi tako, kot so z amandmajem predlagali v Združeni levici.

VZMD predlaga, da se spremeni sedmi odstavek 255. člena ZTFI. Le-ta se trenutno glasi:

"(7) Za nematerializirane vrednostne papirje, ki jih vodi na svojem fiduciarnem računu iz šestega odstavka tega člena, mora borznoposredniška družba voditi poddepo." Če se ta obveznost vzpostavi tudi za druge imetnike fiduciarnih računov, bi se **sedmi odstavek 255. člena glasil: "(7) Za nematerializirane vrednostne papirje, ki jih vodi na svojem fiduciarnem računu, mora imetnik fiduciarnega računa voditi poddepo."** Če je ta rešitev s katerega koli vidika problematična, potem naj tisti, ki ji nasprotuje, črta vsa določila ZTFI o poddepoju!

Poslanska skupina Nove Slovenije je predlagala, da novega diskriminatorno omejevalnega desetega odstavka 255. člena sploh ne bi dodali.

Poslanska skupina Združene levice je predlagala, da se odvetnikom in notarjem, ki bi imeli fiduciarni račun vrednostnih papirjev, naloži dodatna obveznost, da Agenciji in drugim pristojnim državnim organom na njihovo zahtevo posredujejo podatke o osebah, za račun katerih se vrednostni papirji vodijo na fiduciarnem računu, ter da imajo sklenjeno zavarovanje, ki mora zadoščati za morebitne terjatve oseb, za račun katerih se vrednostni papirji vodijo na fiduciarnem računu, do višine vrednosti vrednostnih papirjev na takem računu.

Še korak dlje od enakopravne obravnave malih delničarjev so izrazito selektivne prepovedi, ki jih prinaša predlog koalicijskih strank, ali nalaganje nemogočih obveznosti odvetnikom in notarjem, kot jih predstavlja predlog poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Koalicijski amandma, ki izrecno dovoljuje opravljanje nakupov in prodaj prek odvetnikov in notarjev za večje število strank, je popolnoma neustrezen, ker je ravno izvajanje nakupov in prodaj vrednostnih papirjev, ena izmed investicijskih storitev in poslov. VZMD je vseskozi poudarjal, da rešitve za male delničarje, ki jih je predstavil, ne omogočajo transakcij z vrednostnimi papirji - sleherno transakcijo mora izpeljati imetnik preko svojega lastnega računa vrednostnih papirjev.

Komu se zdaj želi prikrito omogočiti nakupe in prodaje vrednostnih papirjev preko notarskih in odvetniških fiduciarnih računov, če se v isti sapi trdi, da naj bi bilo potrebno opravljanje investicijskih storitev in poslov omejiti?!

Koalicijski amandma je arbitraren tudi zato, ker ni razumnega razloga, da bi bilo izvajanje nakupov in prodaj **dovoljeno v večjem obsegu (torej za več imetnikov), ne pa v manjšem obsegu (za enega imetnika)**. Za tem ni nobene sistemske ali obče-koristne logike.

Amandma Slovenske demokratske stranke problematike ne rešuje, saj postavlja nemogočo zahtevo, da naj bi notarji in odvetniki morali pridobiti dovoljenje ATVP za opravljanje investicijskih storitev. Odvetniki in notarji zaradi omejitev v svojih matičnih zakonih takšnega dovoljenja ne morejo pridobiti. To pa ne pomeni, da ne bi smeli opravljati drugih storitev za svoje stranke, ki po svoji vsebini niso investicijske!

Na poslanke in poslance Državnega zbora apeliramo, naj **odločijo po svoji vesti in po svojem razumu, ne pa po prišepetovalskih predlogih domnevno strokovnih organov, ki so zmožni svoja mnenja preko noči tudi popolnoma spremeniti, kadar to ustreza partikularnim interesom finančne industrije**, in hkrati zavajajo glede možnosti, ki jih njim in drugim daje veljavna zakonodaja!

Če že ne bi bilo politične volje oz. politične večine za sprejem predlogov VZMD, NSi ali ZL, je **nujno potrebno odpraviti vsaj očitno arbitrarno ubeseditev trenutnega predloga koalicije**. V VZMD predlagamo, da se to stori na način, da se za devetim odstavkom 255. člena doda nov deseti odstavek, ki se glasi:

*»(10) Odvetnik, notar ali odvetniška družba ne sme voditi nematerializiranih vrednostnih papirjev stranke na fiduciarnem računu, kadar je predmet ali podlaga pogodbe, na podlagi katere bi se nematerializirani vrednostni papirji vodili na fiduciarnem računu, le vodenje teh nematerializiranih vrednostnih papirjev na fiduciarnem računu. Odvetnik, notar ali odvetniška družba ne krši prepovedi iz prejšnjega stavka, če se nematerializirani vrednostni papirji vodijo na fiduciarnem računu zaradi izvedbe posla nakupa ali prodaje **ali zaradi izvedbe drugega dopustnega pravnega posla, če ga na ta način posel mogoče izvesti učinkovitejše ali z večjo stopnjo pravne varnosti.**«*

Mag. Kristjan Verbič
Predsednik VZMD

